

Traditional - Maggid - Closing

Contributed by [Haggadot](#)

Source: Traditional

דיינן – Closing Maggid

!כמה מעלות טובות למקום עלינו

אלו הוציאנו ממצרים, ולא עשה בהם שפטים, דיינו

אלו עשה בהם שפטים, ולא עשה באלהיהם, דיינו

אלו עשה באלהיהם, ולא הרג את בכוריהם, דיינו

אלו הרג את בכוריהם, ולא נתן לנו את ממונם, דיינו

אלו נתן לנו את ממונם, ולא קרע לנו את הים, דיינו

אלו קרע לנו את הים, ולא העביכנו בתוכו בסכבה, דיינו

אלו העביכנו בתוכו בסכבה, ולא שקע צרנו בתוכו, דיינו

אלו שקע צרנו בתוכו, ולא ספק צרכנו במדבר ארבעים שנה, דיינו

אלו ספק צרכנו במדבר ארבעים שנה, ולא האכילנו את המן, דיינו

אלו האכילנו את המן, ולא נתן לנו את השבת, דיינו

אלו נתן לנו את השבת, ולא קרבנו לפני הר סיני, דיינו

אלו קרבנו לפני הר סיני, ולא נתן לנו את התורה, דיינו

אלו נתן לנו את התורה, ולא הכניסנו לארץ ישכאל, דיינו

אלו הכניסנו לארץ ישכאל, ולא בנה לנו את בית הבחיכה, דיינו

Kama ma'a lot tovot lamakom aleinu.

Ilu hotzi'anu mimitzrayim, v'lo asah bahem shfatim, dayenu.

Ilu asah bahem shfatim, v'lo asah vailoheihem, dayenu.

Ilu asah vailoheihem, v'lo harag et bichoraihem, dayenu.

Ilu harag et bichoraihem, v'lo natan lanu mamonom, dayenu.

Ilu natan lanu mamonom, v'lo karah lanu et hayam, dayenu.

Ilu karah lanu et hayam, v'lo he'evairanu bitocho becheravah, dayenu.

Ilu he'evairanu bitocho becheravah, v'lo shikah tzareinu b'tocho, dayenu.

Ilu shikah tzareinu b'tocho, v'lo sifek tzarchainu bamidbar arba'im shana, dayenu.

Ilu sifek tzarchainu bamidbar arba'im shana, v'lo he'echilanu et haman, dayenu.

Ilu he'echilanu et haman, v'lo natan lanu et hashabbat, dayenu.

Ilu natan lanu et hashabbat, v'lo karvanu lifnei har Sinai, dayenu.

Ilu karvanu lifnei har Sinai, v'lo natan lanu et hatorah, dayenu.

Ilu natan lanu et hatorah, v'lo hichnisanu l'erezt Yisrael, dayenu.

Ilu hichnisanu l'erezt Yisrael, v'lo vana lanu et bait habchirah, dayenu.

God has bestowed many favors upon us.

Had He brought us out of Egypt, and not executed judgments against the Egyptians, It would have been enough – Dayyenu

Had He executed judgments against the Egyptians, and not their gods, It would have been enough – Dayyenu

Had He executed judgments against their gods and not put to death their firstborn, It would have been enough – Dayyenu

Had He put to death their firstborn, and not given us their riches, It would have been enough – Dayyenu

Had He given us their riches, and not split the Sea for us, It would have been enough – Dayyenu

Had He split the Sea for us, and not led us through it on dry land, It would have been enough – Dayyenu

Had He led us through it on dry land, and not sunk our foes in it, It would have been enough – Dayyenu

Had He sunk our foes in it, and not satisfied our needs in the desert for forty years, It would have been enough – Dayyenu

Had He satisfied our needs in the desert for forty years, and not fed us the manna, It would have been enough – Dayyenu

Had He fed us the manna, and not given us the Sabbath, It would have been enough – Dayyenu

Had He given us the Sabbath, and not brought us to Mount Sinai, It would have been enough – Dayyenu

Had He brought us to Mount Sinai, and not given us the Torah, It would have been enough – Dayyenu

Had He given us the Torah, and not brought us into Israel, It would have been enough – Dayyenu

Had He brought us into Israel, and not built the Temple for us, It would have been enough – Dayyenu

Obligations of the Holiday

רבן גמליאל היה אומר: כל שלא אמר שלשה דברים אלו בפסח, לא יצא ידי חובתו, ואלו הן

פסח, מצה, ומרור

Rabban Gamliel hayah omeir: kol shelo amar sh'loshah d'varim eilu bapesach, lo yatza y'dei chovato, v'eilu hein: Pesach, Matzah, Umaror.

Rabban Gamliel would teach that all those who had not spoken of three things on Passover had not fulfilled their obligation to tell the story, and these three things are:

Point to the shank bone.

פסח שהיו אבותינו אוכלים בזמן שבית המקדש היה קיים, על שום מה? על שום שפסח הקדוש ברוך הוא על בתי אבותינו במצרים, שנאמר: ואמרתי זבח פסח הוא ליי, אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים בנגפו את מצרים, ואת בתינו הציל? ויקד העם וישתחוו

Pesach shehayu avoteinu och'lim, bizman shebeit hamikdash hayah kayam, al shum mah? Al shum shepasach hakadosh baruch hu al batei avoteinu b'mitzrayim, shene'amar: va'amartem zevach pesach hu l'Adonai, asher pasach al batei v'nei Yisrael b'mitzrayim, b'nagpo et mitzrayim v'et bateinu hitzil, vayikod ha'am vayishtachavu.

The Pesah which our ancestors ate when the Second Temple stood: what is the reason for it? They ate the Pesah because the holy one, Blessed be He “passed over” the houses of our ancestors in Egypt, as it is written in the Torah: “And You shall say, ‘It is the Passover offering for Adonai, who passed over the houses of the Israelites saving us in Mitzrayim but struck the houses of the Egyptians.

Point to the matza.

מצה זו שאנו אוכלים, על שום מה? על שום שלא הספיק בצקם של אבותינו להסמיץ עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים, הקדוש ברוך הוא, וגאלם, שנאמר: ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים עגת מצות, כי לא חמץ, כי גרשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה, וגם צדה לא עשו להם

Matzah zeh sheanu och'lim, al shum mah? Al shum shelo hispik b'tzeikam shel avoteinu l'hachamitz ad sheniglah aleihem melech malchei ham'lachim, hakadosh baruch hu, ug'alam, shene'amar: vayofu et habitzeik asher hotziu mimitzrayim ugot matzot, ki lo chameitz, ki gor'shu mimitzrayim v'lo yachlu l'hitmahmeiha, v'gam tzeidah lo asu lahem.

Matzah - what does it symbolize in the Seder? There was insufficient time for the dough of our ancestors to rise when the holy one, Blessed be He was revealed to us and redeemed us, as it is written in the Torah: “And they baked the dough which they brought forth out of Egypt into matzah – cakes of unleavened bread – which had not risen, for having been driven out of Egypt they could not tarry, and they had made no provisions for themselves.”

Point to the maror.

מרור זה שאנו אוכלים, על שום מה? על שום שמררו המצרים את חיי אבותינו במצרים, שנאמר: וימרו את חיייהם בעבדה קשה, בחמר ובלבנים ובכל עבדה בשדה את כל עבדתם אשר עבדו בהם בפרך

Maror zeh sheanu och'lim, al shum mah? Al shum shemeir'ru hamitzrim et chaye avoteinu b'mitzrayim, shene'amar: vayamararu et chayeihem baavodah kashah, b'chomer uvilveinim uv'chol avodah basadeh et kol avodatam asher avdu vahem b'farech.

Why do we eat Maror? For the reason that the Egyptians embitter the lives of our ancestors in Mitzrayim, as the Torah states: “And they embittered their lives with servitude, with mortar and bricks without straw, with every form of slavery in the field and with great torment.”

בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים, שנאמר: והגדת לבנך ביום ההוא לאמר, בעבור זה עשה " לי בצאתי ממצרים . לא את

אבותינו בלבד צאל הקדוש ברוך הוא, אלא אף אותנו צאל עמם, שצאמר: ואותנו הוציא משם, למען הביא אתנו, לתת לנו את הארץ אשר נשבע לאבותנו
B'chol dor vador chayav adam lirot et atzmo k'ilu hu yatza mimitzrayim, shene'emar: v'higadta l'vincha bayom hahu leimor, ba'avur zeh asah Adonai li b'tzeiti mimitzrayim. Lo et avoteinu bilvad ga'al hakadosh baruch hu, ela af otanu ga'al imahem, shene'emar: v'otanu hotzi misham, l'ma'an havi otanu, latet lanu et ha'aretz asher nishba la'avoteinu.

Therefore we are obligated, to thank, sing the Hallel, praise, glorify, exalt, honor, bless, elevate and raise our voices for joy to the holy one, Blessed be He, Who performed all these miracles for our ancestors and therefore for us! You brought us from human servitude to freedom, from sorrow to joy, for a time of mourning to a festive day, from deep darkness to great light and from slavery to redemption! In Your presence we renew our singing as in ancient days: Hallel-lu-yah Sing Hallel to God.

Cover the matza and raise the cup of wine until it is drunk at the end of Maggid.

לפיכך אנחנו תיבים להודות, להלל, לשבח, לפאר, לרומם, להדר, לברך, לעלה ולקלס למי שעשה לאבותינו ולנו את כל הנסים האלו: הוציאנו מעבדות לחרות
מגון לשמחה, ומאבל ליום טוב, ומאפלה לאור גדול, ומשעבוד לגאולה. ונאמר לפנינו שיכה חדשה: הללנה

L'fichach anachnu chayavim l'hodot, l'hallel, l'shabeiach, l'faeir, l'romeim, l'hadeir, l'vareich, l'aleih ul'kaleis, l'mi she'asah a'avoteinu v'lanu et kol hanisim haeilu: hotzianu meiavdut l'cheirut miyagon l'simchah, umei'eivel l'yom tov, umei'afeilah l'or gadol, umishibud ligulah. V'nomar l'fanav shirah chadashah: halleluyah.

Therefore it is our duty to thank and praise, pay tribute and glorify, exalt and honor, bless and acclaim the One who performed all these miracles for our fathers and for us. He took us out of slavery into freedom, out of grief into joy, out of mourning into a festival, out of darkness into a great light, out of slavery into redemption. We will recite a new song before Him! Halleluyah!

Hallel Excerpts

הללנה הללו עבדיי, הללו את שם יי. יהי שם יי מבכר מעתה ועד עולם. ממזרח שמש עד מבואו מהלל שם יי. כם על כל גוים יי, על השמים כבודו. מי כיי אלהינו
המגביה לשבת, המשפילי לראות בשמים ובארץ? מקימי מעפר דל, מאשפת ירים אביון, להושיבי עם נדיבים, עם נדיבי עמו. מושיבי עקרת הבית, אם הבנים
שמחה. הללנה

Halleluyah hal'lu avdei Adonai, hal'lu et sheim Adonai. Y'hi sheim Adonai m'vorach mei'atah v'ad olam. Mimizrach shemesh ad m'vo'o m'hulal sheim Adonai. Ram al kol goyim Adonai, al hashamayim k'vodo. Mi K'Adonai Eloheinu hamagbihi lashavet, hamashpili lirot bashamayim uva'aretz? M'kimi mei'afar dal, mei'ashpot yarim evyon, l'hoshivi im nidivim, im nidivei amo. Moshivi akeret habayit, eim habanim s'meichah. Halleluyah.

Praise the Lord! Praise, you servants of the Lord, praise the name of the Lord. Blessed be the name of the Lord from this time forth and forever. From the rising of the sun to its setting, the Lord's name is to be praised. High above all nations is the Lord; above the heavens is His glory. Who is like the Lord our God, who though enthroned on high, looks down upon heaven and earth? He raises the poor man out of the dust and lifts the needy one out of the trash heap, to seat them with nobles, with the nobles of His people. He turns the barren wife into a happy mother of children. Halleluyah!

בצאת ישכאל מממרים, בית יעקב מעם לעז, היתה יהודה לקדשו, ישכאל ממשלותיו. הים באה ינס, הירדן יסב לאחור. הרים כקדו כאילים, גבעות - כבני
צאן. מה לב הים כי תנוס, הירדן - תסב לאחור, הרים - תרקדו כאילים, גבעות - כבני צאן. מלפני אדון חולי ארץ, מלפני אלוה יעקב. ההפכי הצור אגם מים,
חלמיש - למעינו מים

B'tzeit Yisrael mimitzrayim, beit Ya'akov mei'am lo'eiz, haytah yihudah likodsho, Yisrael mamshilotav. Hayam ra'ah vayanos, hayardein yisov l'achor. Heharim rakedu che'eilim, giva'ot – kivnei tzon. Mah l'cha hayam ki tanus, hayardein – tisov l'achor, heharim tirkedu che'eilim, givaot – kivnei tzon. Milifnei adon chuli aretz, milifnei eloha Ya'akov. Hahofchi hatzur agam mayim, chalamish – lemayno mayim.

When Israel went out of Egypt, When the household of Jacob left a people with a strange tongue, Judah became the place from which God's holiness went forth, Israel became the seat from which the world would know of Gods rule. The sea looked and fled, The Jordan reversed its curse. Mountains skipped like rams and the hills jumped about like young lambs. What is happening that you turn back, O sea, Jordan, why do you reverse your course? Mountains, why do you skip like rams And hills why do you jump like lambs? You are beholding the face of your Creator, Before God, before the God of Jacob, Turning rocks into swirling waters and stone into a flowing spring.

KOS SHEINEE

The Second Cup of Wine

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר צאלנו וצאל את אבותינו ממצרים, והגיענו ללילה הזה לאכל בו מצה ומרור. כן יי אלהינו ואלהי אבותינו גיענו למועדים
ולרגלים אחרים הבאים לקראתנו לשלום, שמחים בבגנו עירב וששים בעבודתך. ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים אשר גיע דמם על קיר מזבחה לכבון,
ונודה לב שיר חדש על גאלתנו ועל פדות נפשנו. ברוך אתה יי צאל ישכאל

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי הגן

Baruch atah Adonai, Eloheinu Melech ha'olam, asher g'alanu v'ga'al et avoteinu mimitzrayim, v'higianu lalaylah hazeh le'echol bo matzah umaror. Kein Adonai Eloheinu v'Eilohei avoteinu yagi'einu l'mo'adim v'lirgalim acheirim haba'im likrateinu l'shalom, s'meichim b'vinyan irecha v'sasim ba'avodatecha. V'nochal sham min hazvachim umin hapsachim asher yagia damam al kir mizbachacha l'ratzon, v'nodeh l'cha shir chadash al g'ulateinu v'al p'dut nafsheinu. Baruch Atah Adonai, ga'al Yisrael.

Baruch Atah Adonai, Eloheinu Melech haolam, borei p'ri hagafen.

Praised are you, Adonai, our God, sovereign of the universe, who has redeemed us and our fathers from Egypt and enabled us to reach this night that we may eat matzo and marror. Lord our God and God of our fathers, enable us to reach also the forthcoming holidays and festivals in peace, rejoicing in the rebuilding of Zion your city, and joyful at your service. There we shall eat of the offerings and Passover sacrifices which will be acceptably placed upon your altar. We shall sing a new hymn of praise to you for our redemption and for our liberation. Praised are you, Adonai, who has redeemed Israel.

Praised are you, Adonai, our God, sovereign of the universe, who has created the fruit of the vine.